

[Profil]

Multimannen

Fra konge på byen til kunstkonge
til å skulle undervise Harvard-
studenter om Hamsun.
Nå er jaggu Frode Saugestad
desillusjonert, igjen.

Jørgen Jelstad og Gunnar Bløndal (foto)

*Og når det bles som verst på toppen
og når galskapen får rå
ska vi hold omkring hverandre
og vi veit det her ska gå
Åge Aleksandersen, «Levva livet!»*

DET ER 2000, og Frode Saugestad sitter i middag hos en kompis et helt annet sted da nyttårsraketten suser inn i galleriet Norsk Anarkistisk Fraksjon og omgjør det hele til svart røyk. Der var kunst av ham selv og samarbeidspartneren Bjarne Melgaard, og ikke minst bilder fra flere internasjonale stornavn.

– Vi hadde ikke forsikring, men alle kunstnerne var kule på det og sa «ja, ja», sier Saugestad.

Det er nå engang slik dette livet til Saugestad er, opp mot himmelen i en forrykende fart, så et smell og alle sier «wow», før det kun er røyken igjen. Han hadde gått fra suksessfull markedsjef i Diesel til å ta seg inn i en verden av nonfigurativ oljemaling med hud og hår. Og nå var han desillusjonert. Som vanlig.

– Jeg jobbet med Melgaard, noe som ga meg masse «kred» i kunstmiljøet, og jeg ble bedt om å forelese ved kuratorutdannelsen på Royal College of Art i London, ikke sant. Så jeg begynte å tenke, hva slags troverdighet har det miljøet her når de bukker og neier bare fordi jeg jobber med Melgaard, samtidig som jeg selv ikke syntes jeg var spesielt god? sier Saugestad og skyver litt på et tomt glass med Aass Bayer.

Så atter en gang begynner han å tenke. Melder seg opp til eksamen på Blindern for å

Navn: Frode Saugestad

Alder: 35 år

Bakgrunn: Fra Overhalla i Nord-Trøndelag. Tidligere markedssjef i Diesel Norge. Hoppet av for å bli kunstner. Dannet Norsk Anarkistisk Fraksjon med Bjarne Melgaard. Startet forlaget L.S.P. for å gi ut arabisk litteratur. Tok så hele studieløpet frem til doktorgrad i litteraturvitenskap på under fire år. Bor nå i Boston og London.

Aktuell: Med boken «Individuation and the Shaping of Personal Identity, A Comparative Study of the Modern Novel», som er grunnen til at han skal forelese på Harvard hele vårsemesteret 2010.

få studielån så han kan overleve. Han som 20 år gammel hadde fløyet Diesel-sjefens privatjet til Italia for å kurses i markedsføring. Han kunne ha vært rik nå.

– Jeg var 27 år, og jeg vil ikke si jeg hadde panikk, men jeg tenkte vel at det snart ville være greit å ha noe å falle tilbake på.

Nå sitter han med en rekordrask akademisk superkarriere. På under fire år tok han hele løpet frem til doktorgrad og har nå gitt ut boken «Individuation and the Shaping of Personal Identity, A Comparative Study of the Modern Novel». Den er bakteppet for at han er invitert til å holde forelesninger hele vårsemesteret for studenter på prestisjeuniversitetet Harvard, blant annet om Hamsun. Så nå tilbringer han tiden på Harvard-biblioteket i Boston, gjerne fra syv om morgenen til ti om

kvelden. Pendler til kjæresten i London, og nå en svipptur til Oslo for å holde forelesning på en internasjonal Hamsun-konferanse neste helg. Mannen som fører dagbok over arbeids-timer.

– I oktober 2007 jobbet jeg 468 timer. Det er det meste jeg har jobbet noengang. Jeg blir helt oppslukt. Ofte jobber jeg 110 timer i uken.

Trønderen og periferien. Han har dratt rett fra Gardermoen til Blindern for å skanne artikler om Hamsun i norske magasiner de siste 50 årene. I dette Hamsun-året vil han ha Hamsun ut av den norske ghettoen hvor man ikke klarer å skille litteraturen fra nazismen.

– Jeg får si som Nottingham Forests gamle manager, Brian Clough: Jeg er ikke blant de topp tre beste i verden, jeg er nok på topp én. Der mener jeg Hamsun er. Det er ingen i verden som er så viktig for den moderne romanen som Hamsun.

«Ulysses» av James Joyce blir gjerne regnet som den moderne romanens begynnelse, men Saugestad mener Hamsun lå langt foran.

– Den karakteristiske indre monologen så vi i «Sult» og «Mysterier» flere tiår før «Ulysses» ble skrevet. Mye av innovasjonen skjer i den litterære periferien, sier Saugestad.

Derfor heter da også Harvard-forelesningen hans «The novel of the periphery».

– Altså, jeg skulle gjerne forelest i Olav Duun, jeg. Men en kan jo ikke forvente at alle disse Harvard-studentene skal lese trøndersk. Hæ, hæ, hæ!

Han drar inn på et sidesprang om «heimert» med bestefar oppe i fjellet, og den trønderske råskapen og brutaliteten. For det er trønder han er, den opprinnelige Overhalla-gutten.

– Æ kan godt trøkk en rød tråd te'n Åge og trønderrocken ...

Det er nemlig Frode Saugestads skyld at trøndere nå trykker opp luer og t-skjorter med påskriften «Æ e'n Åge», etter hans smått legendariske opptreden i NRKs «Trygdekontoret», der han i en følelsesladet, flere minutter lang hyllest til trønderrocken dro på seg Åge Alek-sandersen-parykk og briller og sa «Æ e'n Åge nu» og fortsatte med å si at «'Levva livet!' er like viktig i det popkulturelle landskapet i Norge som Michael Jacksons 'Thriller'».

– Æ fikk mail fra'n Åge etterpå, sier Saugestad og nærmest synker sammen over bord-platen.

– Det var så stort. Sinnssykt stort.

Didjeridoo og Diesel. Det er en lapskaus av et liv. Hva slags livprosjekt er det han bedriver, denne fyren, han som står og hyler nedpå en espresso i bardisken på Bare Jazz i Oslo mens en øl venter på bordet?

– Det lurar jeg av og til på også, sier Saugestad og setter seg mykt ned, ler en liten stund, før han får skjenket opp ølet.

– Jeg tror bare jeg trenger utfordringer hele tiden. Hvis noe ikke er utfordrende lenger, prøver jeg å skifte beitemark. Jeg hadde en periode med hanekam og ring i nesen også, jeg, på begynnelsen av nittitallet. Spilte didjeridoo, og. Ha, ha, ha!

Han tar seg til hodet, favner om det nå millimeterkorte håret.

– Jeg ser på meg selv som en liten reise. Det ene utelukker ikke det andre. På en måte kan jeg være arrogant, men på en annen måte veldig ydmyk. Noen ganger er jeg ekstremt målbevisst, på andre områder ikke målbevisst. Alle ting jeg har gjort, håper jeg har gjort meg til et bedre og helere menneske, sier Saugestad.

Men det hele begynte faktisk med at en purung Saugestad på 90-tallet, etter to A-lagskamper for Bodø Glimt under Trond Sollied, ble et litt halvere menneske. Ankelen ble i alle fall ødelagt. Da begynte han sikkert å tenke igjen. Det var jo engang slik at Bodø Glimt-spillerne gikk i Diesel, mens de som spilte håndball og rock, gikk i Levi's. Så dagen etter han sluttet videregående, flyttet han til Oslo og fikk jobb i en Diesel-butikk hvor han sto og brettet bukser i et hjørne i åtte timer uten engang å tørre å gå

på do. Den hardtarbeidende ungtrønderen må ha gjort voldsomt inntrykk, for i neste øyeblikk satt han i Diesel-sjefens privatjet på vei til Italia for å «lære hvordan businessen fungerer». Med ett var han markedssjef for Diesel Norge, bare 20 år gammel, midt i jeanskrigen på nittitallet. Han sto på gjestelisten til alle de hippeste utestedene i byen og gikk med boafjær og tangojagere, eller som det sto i Aftenposten om Saugestad: «skreddersydd velourjakke, afroparykk og bombebleka hår.»

– Jeg hadde firmakort, firmabil, betalte ikke for å bo. Og det var moro, det, men jeg hadde liksom 70 jeans. Så én dag sendte jeg 69 av dem til et barnehjem i Russland. Jobben ga meg ikke noe lenger. Det ble en tomhet, sier Saugestad.

Veddemål og Osama. Løsningen så han snart i kunsten.

– Jeg trodde vel en stund på den kunstnermyten, om at en kunstner ville være litt nærmere Gud enn alle andre, sier han og gliser.

Det er nå Saugestad møter Bjarne Melgaard, en av Norges mest profilerte kunstnere, og de danner Norsk Anarkistisk Fraksjon, et galleri som med Melgaards nettverk og Saugestads markedshjerne tiltrekker seg store internasjonale navn.

– Jeg vil påstå at det er noe av det mest dynamiske som har skjedd i norsk kulturliv siden Andre verdenskrig, sier Saugestad.

Så kommer desillusjonen igjen. Og nyttårsraketten. Studielånet for å overleve. Men Saugestad vil ikke bare overleve, så etter en liten tenkepause låner han bøker av en venninne, leser teatervitenskap i tre dager og tar den eksamenen han hadde meldt seg opp i, med glans.

Deretter vedder han 10.000 kroner med moren sin om at han kan ta en fire års cand. mag.-grad på bare ett år, attpåtil til laud. Han ender opp med karaktersnittet 2,54, mens laud er under 2,5.

– Jeg satt med eksamenslistene og plottet inn eksamener som passet sammen. For jeg ville videre. Det var jo først etter disse grunnfagene jeg kunne gjøre noe som ville være interessant.

I tillegg starter han opp forlaget L.S.P. for å gi ut arabisk litteratur, og gir noe senere ut Osama bin Ladens tekster på norsk, noe som selvsagt fører til et helvetes oppstyr.

– Jeg fikk e-poster som sa jeg burde dø og at vi vet hvor du bor og hva du holder på med og slike ting. Men det interessante var jo at disse tekstene ikke hadde vært tilgjengelige for mange forskere i Norge før vi ga dem ut. Det betyr ikke at jeg er bin Laden-tilhenger. Men skal du være ekspert i fotball, må du vite hva offside er, og skal du være ekspert på ekstrem islamisme, må du vite hva bin Laden tenker, sier Saugestad.

Desillusjon og skinnlapper. Den akademiske karrieren bærer videre i forrykende fart til University of London og doktorgrad i litteraturvitenskap på 19 måneder, «vanligvis tar det vel tre år», noe som altså har endt med at han får undervise på Harvard og eliteuniversiteter som kaster professorprogrammer etter ham.

– Men jeg er litt desillusjonert med det akademiske livet.

Jaså, sier du det Saugestad?

– Det er ikke sikkert jeg vil fortsette.

Hmmm, hvorfor er vi ikke overrasket?

– Selv om jeg er ung og har en forholdsvis sexy cv.

Så hva blir det til, da?

– Jeg vet jeg kunne blitt professor, og jeg har fått masse tilbud om det. Men, jeg kan aldri bli en som hvert år står og underviser i de samme tingene og bare får noen nye skinnlapper på genseren nå og da ...

Saugestad ler og klapper seg på albuene der skinnlappene ville vært.

– Jeg har noen ideer, men det er ikke helt offisielt ennå.

magasinet@dn.no